

Değerli yargı mensupları;

Kıymetli misafirler ve basın mensupları;

Hakimler ve Savcılar Kurulu olarak hepinizi saygıyla ve sevgiyle selamlıyoruz.

Kurulumuzca benimsenen Türk Yargı Etiği Bildirgesi Tanıtım Toplantısı'nı teşrif eden bütün katılımcılara, misafirlerimize hoş geldiniz diyoruz.

Bugün bu salonda aramızda olmayan ancak fikirlerine ses, duygularına tercüman olacağımız bütün yargı mensuplarımıza da selamlarımızı iletiyoruz.

Ülkemizin dört bir yanında, mesai mefhumu tanımadan fedakarca görev yapan hakim ve savcılarımıza şükranlarımızı sunuyoruz.

Zorluklar karşısında yılmadan, hukuk ve vicdan ölçüsünden sapmadan adaletin peşinden koşan herkese kolaylıklar diliyoruz.

Saygıdeğer konuklar;

Adalet, dünyamızın direğidir.

Toplum ve devlet hayatımızın ana mihveridir.

Adalet, değer merkezli medeniyetimizin özü-özeti, insanlığın en yüce erdemidir.

Bu erdemi arayıp bulmanın, yaşatıp yüceltmenin yollarından biri, belki en önemlisi yargısal adalettir.

Bir niza çıktığında, bir ihtilaf belirdiğinde hukukun son sözünü söyleyecek yargı mercileridir.

Yargısal adaletin kurumsal imkânlarını kurmak ve korumak hukuk devletinin gereğidir.

Hak arama yollarını, ayrımsız bütün vatandaşlarımız için açık ve işler tutmak temel hassasiyetimizdir.

Yargı sistemini insanımıza hizmet eden bir araç olarak işlevsel kılmak zorundayız.

Hak taleplerine süratle ve adaletle yanıt vermek durumundayız.

Bunun için bugüne dek pek çok adım attık. Reformlar yaptık. Hukuk ve yargı sistemimizde önemli iyileştirmeler, kayda değer gelişmeler sağladık.

Yargının ayak bağı olan pek çok sorunu çözdük.

Gücünü ve itibarını kıran engelleri aştık.

Örneğin, adına adliye denilen ama gün ışığı görmeyen bodrum katları geçmişte kaldı.

Kırık dökük daktilolar, hayvan sırtında keşifler, ödenek yokluğu sebebiyle geciken sevk ve nakiller de mazinin hatıraları arasına karıştı.

Temel kanunlarımızı büyük ölçüde yeniledik. Zamanın hızına yetişemeyen, toplumun ihtiyaçlarına cevap veremeyen mevzuat hükümlerini ayıkladık.

Adaletin fiziki çehresini değiştiren alt yapı yatırımlarıyla, yargıya hız ve kalite getiren teknoloji kullanımıyla çığır açtık.

Bunlar elbette adalet hizmetlerinde fark yaratan gelişmelerdir.

Ne kadar büyük ve anlamlı olursa olsunlar, adalet hizmetlerinin en önemli boyutu insandır; insana yapılan yatırımdır.

Binalar, araçlar, teknolojik imkânlar, hatta en iyi, en ideal hukuk kuralları bile adaletin garantisi değildir.

Adalet insan içindir ve insanla kaimdir.

Biliyoruz ki, insanın ihmali, yargılamayı sadece bir “kesin hüküm” ameliyesine dönüştürür.

Bunun için biz, politikalarımızda, uygulamalarımızda insanı merkeze alıyoruz.

Sayısal artışların yanında nitelik olarak gelişmenin de izini sürüyoruz.

"Güven veren adalet" vizyonumuzun kurucu unsuru da insandır.

İyi yetişmiş, yüksek kalite ve karakterde hukukçularla insana dokunan, onun memnuniyetini esas alan uygulamalardır.

Değerden, değer yargılarından arınmış bir yargılama faaliyeti kuru bir matematikten ibarettir.

İşte bu noktada, yargılama faaliyetine ruh katan, yargı mensubuna karakter kazandıran etik ilkeler öne çıkıyor.

Sistemin doğru-dürüst işlemesi kadar, sistemi işletenlerin de doğruluk ve dürüstlük gibi değerleri yüceltmesi önem kazanıyor.

Yargıda meslek kurallarının yazılı bir belgeye aktarılması konusunda tartışma ve arayışlar hayli eskiye uzanıyor.

Bugün açıkladığımız bu Bildirgeyle ilgili, özellikle vurgulamam gereken iki ana nokta var:

Birincisi, bildirgeye yansıyan ilkelerin yaşayan değerler olduğu gerçektir.

Yeni bir keşif söz konusu değildir.

Yapılan, mesleğin yazılı olan veya olmayan davranış kurallarını bütünlük içinde bir araya getirmektir.

İkinci nokta, bu bildirgenin yaklaşık üç yıl süren bir hazırlık sürecinden geçerek, bizzat meslekten hakim ve savcılarımızın aktif katkısıyla hazırlanmış olmasıdır.

Yani bu bildirge, Hakimler ve Savcılar Kurulu'nun belirleyip yargı mensuplarına deklare ettiği bir metin değildir.

HSK olarak sadece bir mutabakatın sözcülüğünü yapıyoruz.

Bu bildirge, özünde, bizatihi yargı mensuplarımızın Türk milletine bir sözüdür, taahhüdüdür.

Peki, Türk Yargısı, yargı mensuplarımız, bu bildirgeyle neyin sözünü veriyor?

Hangi ilkelerin altını çiziyor? Yargı yetkisini adına kullandığı millete ne söylüyor?

Ayrıntılarına girmeden, bildirgenin ana temas noktalarına değinmek isterim.

Bildirge en başta bağımsızlık ve tarafsızlığın önemine; hukukun, hak ve hürriyetlerin üstünlüğüne; insan onurunun, doğruluk ve dürüstlük gibi değerlerin önceliğine; saygı ve nezaketin, mesleğe yakışan olgun davranışların değerine vurgu yapıyor.

Bu bildirge;

"İnsanı yaşat ki, devlet yaşasın" sözüyle asırlar öncesinden devletler için sıhhat formülünü veren Şeyh Edebalı'ye bir selam gönderiyor.

Geçerliliğini günümüzde de koruyan mükemmel hakim tarifiyle Mecelle'yi, Ahmet Cevdet Paşa ve komisyonunu kendi sözleriyle anıyor.

"Ya olduğun gibi görün, ya görüldüğün gibi ol" sözündeki doğruluk nasihatiyle Mevlana'yı hatırlıyor.

Yerelden evrensele uzanan açık veya örtülü referanslarıyla, uluslararası belgeleri, özellikle Bangolar Yargı Etiği İlkeleri ile Budapeşte İlkeleri'ni de dikkate alıyor.

İnsana, insan olmanın onuruna, hak ve hürriyetlere hürmet fikrinin altını çiziyor.

Soyut bir değer olan adaletin, iyilikten, güzellikten, doğruluktan ayrı düşünölemeyeceğini ifade ediyor.

Yargıya güvenin korunmasında yargı mensubunu bir rol model olarak konumluyor.

Değerli misafirler;

Adalet, ancak ve sadece ona sadakat gösterenlerin ellerinde yükselmektedir.

Adalet, hukuka bağlılık dışında her türlü bağlılığı reddetmeyi gerektirmektedir.

Aklı ve muhakemeyi değersizleştirenlerin, FETÖ'nün kurşun askerlerinin adaleti ve kendilerini maalesef ne hale düşürdüklerini hep birlikte gördük.

Hukuka bağıllık yerine örgüt bağıllığını ikame edenlerin, cübbesini örgüt rütbesini gizlemek için araç haline getirenlerin büyük hüsranı, 15 Temmuz'da büyük bir ibret hikayesine dönüştü.

Hile ve kumpaslarla hukuku çiğneyenlerin, vicdanını terör örgütüne esir edenlerin Türk Yargısı içinde yeri yoktur. Bundan sonra da olmayacaktır.

Türk Yargısı, bağımsızlık ve tarafsızlık vasfını koruyarak, yargı yetkisini Anayasamızın emrettiği gibi Türk Milleti adına kullanmaya devam edecektir.

Yargı mensuplarımız zorluklar karşısında yılmadan, hukukun ve vicdanın sesi dışında harici hiç bir etkiye aldırmadan, fedakarca görevini yerine getirecektir.

Bildirge, bağımsız ve tarafsız özellikleriyle yargı mensuplarını adil yargılama hakkının en önemli güvencesi olarak tanımlıyor.

Bildirgede yer alan ifadeyle, yargıya güvenin sağlanması ve sürdürülebilmesi için bağımsız ve tarafsız olmak kadar bağımsız ve tarafsız görünmek de önemlidir.

Yargısal adaletin tecelligahı yargı mensubunun temiz vicdanıdır.

Vicdan, ilahi bir lütufla insanın içine ekilmiş bir akıl yargısıdır.

Ancak önyargılarla vicdanın sesi birbirine asla karıştırılmamalı, pekişmiş yanlışlar tecrübe sanılmamalıdır.

Bunun için doğru ve sağlam değerleri ölçü almak gerekiyor.

Vicdan, bu sayede hata vermeyen bir pusula görevi görür.

Akıl ve vicdanı bu değerlere bağlayan en önemli köprü elbette eğitimidir. Kişisel yetkinliktir.

Bildirge, ehliyet ve liyakat vurgusuyla yargı mensuplarına mesleki yetkinliklerini geliştirmelerinin önemini de hatırlatıyor.

Mahkemelere gelip giden řey sadece dosyalar değildir.

Yargı mensubunun iřtigal ettiği, mühür-imza-evraktan ibaret değildir.

Her dosya, her evrak, her ilam bir insan hikayesine temas etmektedir.

Her dava bir insan hayatı, her karar ümit ve korkuyla karışık bir bekleyiş demektir.

Bu bekleyişin en kısa sürede adaletle sonuçlanması ortak beklentimizdir.

Mazlumun göz yaşını silmek, haklıya hakkını teslim etmek, vicdanları adaletle teskin etmek biricik vazifemizdir.

Üstelik “mahkeme kadıya mülk değildir.”

Hangi görev ve sıfatı üstlenirsek üstlenelim, biliyoruz ki aslolan millete hizmettir.

Milletin hakimi olmak deęil, hâdimi olmak hepimiz için en büyük payedir.

Adliyenin kapısı, adaletin kapısıdır.

Bu kapıya gelen herkes, hakkına erişeceğini bilmelidir.

Bu kapıyı çalan herkes, saygın bir muamele görmelidir.

Ve bu kapıdan ayrılan her vatandaşımız, evine asgari bir memnuniyetle dönmelidir.

İşte bu bildirge, herkesin insan onuruna yaraşır şekilde, nezaketle muamele görme hakkına da işaret etmektedir.

Yargının temel fonksiyonu, ihtilafların çözümündeki hakemliğidir.

Yargı kararları tartışmaları bitirir.

Yeni tartışmaları alevlendirmemelidir.

İşte bu bildirge, yargı mensuplarının kararlarıyla, tutum ve davranışlarıyla tartışmalardan uzak durması gerektiğini de bir kez daha hatıra getirmektedir.

Adalet, yargı mensubunun vicdanına emanettir.

Bir niza çıkmış ve önünüze konmuşsa, hukuk adına son sözü söylemek size aittir.

Ancak nihai söz ve karar hakkı, sözün ve kararın sosyal itibarını tek başına kuramaz.

Doğru ve adil olan her kararın doğru ve adil olarak anlaşılması da gerekir.

Hakka ve hakikate dayanan her sözün, hak ve hakikat olarak görünmesi de gerekir.

Yargı sistemi topluma ancak böylelikle güven verir.

Bu sebeple adına karar verilen milletle sağlam iletişim köprüleri kurmak hayati önemdedir.

İşte bu bildirge, adil bir yargılamanın gerekleriyle toplumun bilgilendirilmesi ihtiyacı arasında makul bir denge kurma zorunluluğuna da işaret ediyor.

Bazen küçücük bir hata, bir çelişki veya dikkatsizlik onca emeği heba edebilmektedir.

Evet, kabul edelim ki, zaman zaman yargı mensuplarımızın vakur sükuneti değişik çevrelerce suistimal edilebilmektedir.

Yine biliyoruz ki yargı mensupları, ancak kararlarıyla konuşabilmektedir.

Madem kararlar, yargının en temel ifade aracıdır, öyleyse bu ifade aracını doğru ve yeterli biçimde kullanmak da yargı mensubu için en önemli vazifedir.

İşte bu bildirge, yargı mensubunun dikkatini keskin tutması, mesleğinde özenli davranmasını, sosyal hayatında da itibarına gölge düşürebilecek söz ve davranışlardan kaçınmasının önemini vurgulamaktadır.

Bildirgede de yer aldığı gibi hakim ve savcılarımız, toplumun kendilerinden yargı hizmetinin kaliteli sunulmasının yanında erdemli olmalarını da beklediğinin bilincindedirler.

Değerli konuklar;

Saygıdeğer yargı mensupları;

İnsanın olduğu yerde değerler kadar zaafılar da vardır.

İnsanın olduğu yerde hata kaçınılmazdır.

Önemli olan bu hataları giderecek, en aza indirecek mekanizmaların varlığıdır.

Bu mekanizmaların en etkin ve tavizsiz biçimde işlediği mesleklerin başında hakimlik ve savcılık mesleği geliyor.

Hata yapan, bedelini öder; ödemelidir. Bunu herkes bilmelidir.

Hukuk devleti demek, en başta imtiyazlı sınıf fikrinin reddi demektir.

Ancak, münferit olayları fırsat bilip sınıfsal bir nefret üretmeye kalkışmak adil değildir; ahlaki de değildir.

Adalet ve doğruluk dairesi içinde kalan herşeyin yanındayız.

Adalet ve doğrulukla çalışan bütün mensuplarımızın arkasındayız.

Bunu da herkesin bilmesini isteriz.

Bugün ilan ettiğimiz Türk Yargı Etiği Bildirgesi'yle yargı mensuplarımız; bağımsızlık, tarafsızlık, doğruluk ve dürüstlük ilkelerine sadakatle, ehliyet ve liyakatlerine yaraşır şekilde Türk Milletine hizmet etmeye devam edeceklerine dair daha yüksek standartları vaat ediyorlar.

İlk derece mahkemelerindeki hakim ve savcılarımız; istinaf mahkemelerindeki başkan, üye ve savcılarımız ile yüksek mahkemelerdeki savcılar ve tetkik hakimlerimiz bu bildirgeyi içtenlikle benimsiyor.

Biz de meslek hayatları boyunca yargı mensuplarımızın vicdanlarının doğal bir adalet terazisi olmasını temenni ediyoruz.

Yargının evrensel etik kurallarını oluşturan; bağımsızlık, tarafsızlık, doğruluk ve tutarlılık, dürüstlük ile ehliyet ve liyakat ilkelerinin meslek hayatlarında kendilerine kılavuzluk edeceğine inanıyoruz.

Bugün kamuoyuna açıkladığımız bu Bildirge, Türkiye Cumhuriyeti hakim ve savcılarının takip edecekleri etik ilkeleri belirleyen bağlayıcı bir belgedir.

Bu Bildirge, hakim ve savcılarının adına kadar verdikleri aziz milletimize ve onun her ferdine verilmiş bir sözüdür.

Bu söze uygun olarak adaletle hayat bulmaları ve adalete hayat vermelerini temenni ediyorum.

Bildirge'nin hayırlı olmasını diliyoruz.